

Hrvatska banka za
obnovu i razvitak

*IZVJEŠĆE O DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI
2007. – 2008.*

---

prosinac 2009.

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
IZJAVA PREDSJEDNIKA UPRAVE.....	3
ORGANIZACIJSKI PROFIL.....	4
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	5
POSLOVANJE 2007. I 2008.....	6
PRIMARNI PROIZVODI HBOR-A	7
Malo i srednje poduzetništvo	8
Poljoprivreda	8
Gospodarstvo	8
Infrastruktura i zaštita okoliša	9
Kreditiranje izvoza	9
Osiguranje izvoza	9
Ostale aktivnosti	10
PROFIL IZVJEŠĆA.....	11
Granice izvješća	11
Korištena metodologija i razina primjene	11
Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća	11
Zainteresirane strane	11
KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE	12
UN GLOBAL COMPACT (SVJETSKI SPORAZUM)	13
OKOLIŠ	14
Program kreditiranja pripreme obnovljivih izvora energije	14
Program kreditiranja projekata zaštita okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	15
Program izdavanja bankarskih garancija za projekte energetske učinkovitosti	15
Projekt COAST	16
UNEP FI - Program Ujedinjenih Naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa	16
Upitnik o zaštiti okoliša	17
Upravljanje potrošnjom	17
RADNA I LJUDSKA PRAVA.....	20
Postupak selekcije i zapošljavanje	20
Certifikat Poslodavac Partner	20
Struktura zaposlenika	21
Fluktuacija zaposlenika	23
Edukacija i razvoj zaposlenika	23
Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika	24
Razno	25
DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA.....	27
Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama	27
Obrazovanje za poduzetništvo	27
Zaštita i sprječavanje pranja novca	27
Javna nabava	28
Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika	28
KAZALO SADRŽAJA GRI	29
POPIS KORIŠTENIH KRATIC.....	32

IZJAVA PREDSJEDNIKA UPRAVE

Poštovani,

Zadovoljstvo mi je predstaviti Izvješće o društvenoj odgovornosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2007.-2008. godine pri izradi kojeg smo po prvi put koristili okvir za izvještavanje Globalne inicijative za izvještavanje (GRI).

Pristupanje hrvatskoj mreži članica UN Global Compact-a (UNGC) 2007. godine potaknulo nas je na promišljanje o sustavnom pristupu društveno odgovornom poslovanju. Naime, temeljne vrijednosti koje ovaj Svjetski sporazum zagovara u području ljudskih i radnih prava, okoliša i antikorupcije prepoznali smo kao temeljne vrijednosti na kojima HBOR zasniva svoje poslovanje. Zahtjev za ugradnjom načela na način da ona vidljivo postanu sastavni dio naše strategije, kulture i svakodnevnog poslovanja te formalna obveza izrade Izvješća o načinu i napretku primjene načela, potakli su nas na razmišljanje o ovoj temi u puno širem kontekstu odgovornog poslovanja i održivog razvoja.

Stoga smo, tijekom 2007. godine, započeli sa aktivnostima u cilju uspostave sustava izvještavanja o društveno i okolišno odgovornom poslovanju. Napravili smo snimku stanja postojećih društveno odgovornih praksi te osnovali multisektorsku radnu skupinu sastavljenu od naših zaposlenica i zaposlenika. U 2008. godini smo kroz edukativne radionice upoznali širi krug naših menadžera i radnu skupinu sa osnovnim pojmovima, trendovima i značenjem koncepta društveno odgovornog poslovanja, nakon čega je radna skupina započela sa prikupljanjem i analizom podataka.

Kako je naša namjera redovito objavljivati Izvješća o napretku za UNGC, ali i otvoriti dodatni prostor za ugradnju 10 načela u naše svakodnevno poslovanje, izradili smo i Program društveno odgovornog poslovanja za 2009. godinu, koji ima za cilj osiguravanje nastavka provođenja društveno odgovornih praksi i u narednom razdoblju.

Ovim Izvješćem o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2007.-2008. dajemo opis ključnih utjecaja, rizika i prilika HBOR-a u vezi sa pitanjima održivosti i društvene odgovornosti, opisujemo naše postojeće društveno odgovorne prakse, procese i sustave, prikazujemo odabrane pokazatelje ekonomskog, okolišnog i društvenog učinka te dajemo plan daljnjih aktivnosti.

Vjerujemo da će naše pristupanje UNGC kao i prilike za daljnji razvoj održivosti i društvene odgovornosti koje smo u tijeku izrade ovog izvješća prepoznali, doprinijeti jačanju naše uloge kao državne razvojne i izvozne banke koja vodi računa o društvenom razvoju i okolišnim učincima naših razvojnih projekta, ali i pridonijeti povjerenju naših zaposlenika u pravičnost naših politika kao i spremnosti banke za sustavnu brigu i ulaganje u ljudske potencijale.

Anton Kovačev
Predsjednik Uprave

ORGANIZACIJSKI PROFIL

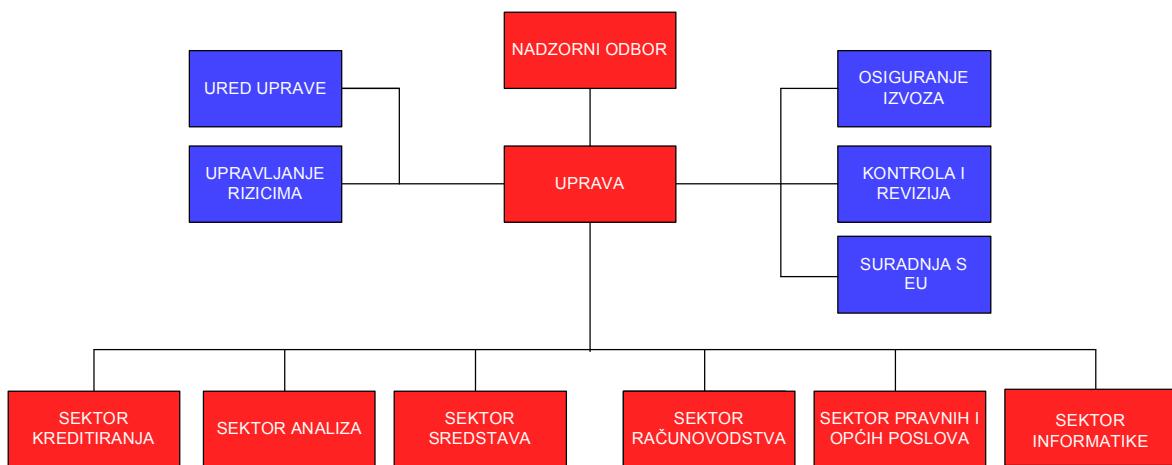
Hrvatska banka za obnovu i razvitak je razvojna i izvozna banka, u 100%-tnom državnom vlasništvu, koja potiče ravnopravni i održivi razvitak hrvatskog gospodarstva sukladno smjernicama strateškog razvijanja Republike Hrvatske. Osnovana je u lipnju 1992. godine.

Glavni pravci aktivnosti su financiranje obnove i razvijanja hrvatskog gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvijajućem poduzetništvu, poticanje zaštite okoliša, i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od političkih i komercijalnih rizika.

Sjedište HBOR-a je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9. U Zagrebu banka posluje na ukupno 3 lokacije (Strossmayerov trg, Zelinska ulica i Bednjanska ulica). HBOR ima i 5 područnih ureda:

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar

Organizaciona struktura HBOR-a na dan 31.12.2008.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

HBOR sustavno prati najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno principima i načelima dobrog bankarskog poslovanja.

U HBOR-u se načela korporativnog upravljanja primjenjuju kroz:

◆ **Načelo javnosti poslovanja**

Godišnja finansijska izvješća Banke utvrđuje Nadzorni odbor i podnose se na odobrenje Hrvatskom saboru. Na Internet stranicama Ministarstva financija, Zagrebačke burze d.d. i HBOR-a redovito se objavljaju finansijska izvješća Banke. Godišnje se provodi ocjena rejtinga Banke od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije. Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama godišnje se dostavljaju izvješća o zaprimljenim upitima o poslovanju Banke Središnjem državnom uredu.

◆ **Nadzorni odbor HBOR-a, nadležnost, sastav**

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnja finansijska izvješća, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor čini devet članova i to pet ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore. Nadzorni odbor osnovao je Revizijski odbor u skladu sa Zakonom o reviziji.

◆ **Uprava HBOR-a, nadležnost i sastav**

Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslovanja. Ovlaštenja Uprave su: upravljanje i vođenje poslovanja, donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih finansijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora. Uprava se sastoji od tri člana koje imenuje Nadzorni odbor, od kojih jednog imenuje za predsjednika Uprave. Mandat predsjednika i članova Uprave traje pet godina uz mogućnost ponovnog imenovanja. Uprava zastupa Banku skupno, po dva člana. Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke osnovana su sljedeća tijela: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor i Odbor za procjenu i mjerjenje kreditnog rizika.

◆ **Sustav unutarnjih kontrola**

Stalno mjerjenje, procjenu i upravljanje svim rizicima kojima je HBOR u svom poslovanju izložen provodi samostalna, nezavisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima. Provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju praćenja rizika i funkciju praćenja usklađenosti s propisima i pravilima struke te primjenu unutarnjih politika i postupaka Banke, te postupke u svezi sprječavanja pranja novca provodi unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica. Radi usklađivanja poslovanja s propisima EU, u HBOR-u je ustrojena organizacijska jedinica, Suradnja s EU, čiji je glavni zadatak prilagodba poslovanja HBOR-a pravnoj stečevini EU.

◆ **Suradnja Uprave i Nadzornog odbora HBOR-a**

Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanim obliku. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

POSLOVANJE 2007. I 2008.

Tablica 1. Kreditna i poslovna aktivnost

u 000 kn	2008.	2007.	2006.
GOSPODARSTVO	1.356.564	1.826.076	964.505
IZVOZ	3.889.445	3.435.192	2.052.280
INFRASTRUKTURA	300.670	487.285	70.273
MSP	936.956	759.945	623.690
UKUPNO KREDITI	6.483.635	6.508.498	3.710.748
GARANCIJSKA AKTIVNOST	497.667	822.990	1.038.095
MANDATNI POSLOVI	2.129.311	2.057.865	1.617.186
SVEUKUPNO	9.110.613	9.389.353	6.366.029

Tablica 2. Aktiva i kapital

u 000 kn	2008.	2007.	2006.
AKTIVA	18.751.714	17.402.051	14.927.592
KAPITAL	6.271.417	5.766.394	5.319.446

Tablica 3. Prikaz prihoda, rashoda i dobiti

u 000 kn	2008.	2007.	2006.
1. Ukupni prihodi	964.740	894.553	803.245
2. Ukupni rashodi	(789.834)	(653.638)	(622.930)
od čega:			
Operativni troškovi	(87.204)	(92.236)	(81.409)
3. Dobit (1.-2.)	174.906	240.915	180.315

PRIMARNI PROIZVODI HBOR-a

GOSPODARSTVO

Gospodarstvo (Program kreditiranja gospodarstva)
Restrukturiranje (Program kreditiranja finansijskog restrukturiranja)

IZVOZ

Priprema izvoza (Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova)
Kredit dobavljača (Program kreditiranja dobavljača kod izvoznih poslova)
Kredit kupcu (Program kreditiranja kupaca/banaka u inozemstvu)
Kredit ino-bankama (Kreditne linije bankama inozemnih kupaca)
PHARE (Program kreditiranja projekata kandidata za PHARE 2006.)
Turizam (Program kreditiranja turističkog sektora)
Priprema turističke sezone (Program kreditiranja pripreme turističke sezone)
Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu "Poticaj za uspjeh"
Razvitak turizma na selu (Program kreditiranja seoskog turizma)

INFRASTRUKTURA

Zaštita okoliša (Program projekta zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije)
Infrastruktura (Program kreditiranja komunalne infrastrukture)
Priprema projekata obnovljivih izvora energije

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

Malo i srednje poduzetništvo (Program kreditiranja razvijanja malog i srednjeg poduzetništva)
Poljoprivreda i ujednačeni razvoj (Program kreditiranja poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi)
Početnici (Program kreditiranja poduzetnika početnika)
Govedarstvo (Program kreditiranja govedarstva)
Pronalasci (Program financiranja pronalazaka)
Svinjogojstvo (Program kreditiranja svinjogojstva)
Otoci (Program kreditiranja razvijanja otoka)
Dugogodišnji nasadi (Program kreditiranja podizanja dugogodišnjih nasada)
Program kreditiranja projekata kandidata za SAPARD
Mikrokreditiranje (Program mikrokreditiranja)

Aktualni popis kreditnih programa i uvjeta kreditiranja nalazi se na internet stranicama HBOR-a (www.hbor.hr).

Malo i srednje poduzetništvo

HBOR provodi posebne programe poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva (MSP), sve u cilju jačanja konkurenčne sposobnosti malih i srednjih poduzetnika i obrtnika, ravnomjernog regionalnog razvijanja i otvaranja novih radnih mjesta. HBOR je svjestan svoje uloge i odgovornosti razvojne banke, pa posebnu pažnju posvećuje rizičnim skupinama korisnika – poduzetnicima početnicima i inovatorima.

Tijekom 2008. godine, po posebnim programima za malo i srednje poduzetništvo (12 programa), odobreno je 937 milijuna kuna što predstavlja povećanje od 23% u odnosu na 2007. godinu. U 2008. godini, s ciljem učinkovitijeg korištenja sredstava pretpripravnih fondova Europske unije uvedena su dva nova kreditna programa: Program kreditiranja SAPARD i Program kreditiranja projekata PHARE 2006.

Program kreditiranja SAPARD omogućava kreditiranje projekata koji će se kandidirati za sufinanciranje sredstvima Posebnog pretpripravnog programa za poljoprivredu i ruralni razvitak – SAPARD. HBOR je i do uvodenja ovog programa, kreditirao investitore koji su se prijavljivali na natječaj SAPARD-a kroz postojeće kreditne programe. Tako je, od 36 odobrenih projekata u provedenim natječajima, 15 financirano sredstvima kredita HBOR-a.

Program kreditiranja projekata PHARE 2006. namijenjen je malim i srednjim poduzetnicima koji prijavljuju projekte za korištenje bespovratnih sredstava iz darovnice PHARE 2006.

Program Mikrokreditiranje osmišljen je i provodi se u suradnji sa KfW-om, CEB-om i Europskom komisijom koja s bespovratnim sredstvima sudjeluje u provedbi ove linije. Program je uведен s ciljem financiranja mikro poduzetnika te malih i srednjih poduzetnika u svrhu samozapošljavanja, osnivanja obrta i trgovačkih društava, modernizacije i proširenja već postojećeg poslovanja te povećanja broja novih radnih mjesta. Poduzetnici su za ovim programom iskazali veliki interes te je tijekom 2008. godine odobreno kredita 75 u iznosu od 37 milijuna kuna.

Poljoprivreda

Ulaganja u poljoprivredni sektor predstavljaju jedan od strateških ciljeva kako Vlade Republike Hrvatske, tako i HBOR-a. HBOR u razdoblju od 2003.-2008. godine aktivno sudjeluje u provedbi operativnih programa Vlade Republike Hrvatske te provodi kreditiranje razvijanja dugogodišnjih nasada, govedarske proizvodnje, svinjogojsztva, proizvodnje kulena, obnove i modernizacije ribolovne flote, povrćarstva i povrtlarstva. U 2007. i 2008. godini za ove namjene odobreno je kreditnih sredstava u ukupnoj vrijednosti 822 milijuna kuna. U poticanju poljoprivredne proizvodnje kroz Program kreditiranja poljoprivrede i ujednačenog razvoja u 2007. godini odobreno je oko 130 milijuna kredita, a u 2008. godini 160 milijuna kuna. Program kreditiranja seoskog turizma započet je s ciljem proširenja turističke ponude u kontinentalnom djelu Republike Hrvatske. Na taj način, poboljšava se kvaliteta života na selu, a turistička ponuda se uvodi kao dopunska aktivnost poljoprivrednim gospodarstvima. Ovaj program kreditiranja provodi se temeljem programskih smjernica rada Vlade Republike Hrvatske i razvojne strategije turizma Republike Hrvatske, Ministarstva turizma.

Gospodarstvo

Kreditiranjem velikih gospodarskih subjekata HBOR nastoji izravno utjecati na jačanje konkurentnosti hrvatskih gospodarstvenika te širenje opsega postojećih poslovnih aktivnosti.

Sredstva su namijenjena financiranju modernizacije proizvodnje, uvođenju novih tehnologija i proizvoda te izgradnji novih proizvođačkih kapaciteta. Tijekom 2007. godine za ove namjene odobreno je više od 1,8 milijardi kuna kredita, a 2008. godine gotovo 1,4 milijardi kuna kredita.

Infrastruktura i zaštita okoliša

U okviru svog djelovanja, HBOR kreditnim sredstvima podupire projekte razvitka komunalne i socijalne infrastrukture, posebice projekata vodoopskrbe, odvodnje, pročišćavanja otpadnih voda, domova za skrb starijih osoba, dječjih vrtića, športskih objekata.

Nadalje, HBOR nastoji podupirati održivi razvoj Republike Hrvatske koji podrazumijeva odgovorno ponašanje prema unapređenju i očuvanju kvalitete okoliša te poticanja uvođenja obnovljivih izvora energije i postizanje energetske učinkovitosti u skladu sa standardima EU. HBOR je na sve veću potrebu za ulaganjima u održivo tržište obnovljivih izvora energije i ulaganjima kojima se jača konkurentnost kroz štednju energije odgovorio uvođenjem posebnih programa kreditiranja. Za financiranje projekata s područja zaštite okoliša HBOR odobrava kredite putem: Programa za pripremu projekata obnovljivih izvora energije i Programa kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Osim toga, razvoj Programa izdavanja bankarskih garancija treba pružiti potporu domaćim poslovnim bankama za financiranje ulaganja u projekte koji za cilj imaju uštedu energije, jačanje ekonomске snage i konkurentnosti hrvatskih poduzeća, te razvoj energetskog tržište Republike Hrvatske. Tijekom 2007. godine HBOR je poticao ulaganja u infrastrukturne projekte, projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije, pa je za te namjene odobreno oko 487 milijuna kuna kredita. U 2008. godini za ove je namjene odobreno preko 300 milijuna kuna.

Kreditiranje izvoza

Na području poticanja izvoza, HBOR je razvio učinkovit sustav finansijske potpore konkurentan zemljama razvijenog tržišnog gospodarstva. U procesu stvaranja hrvatskog izvozognog proizvoda, HBOR sudjeluje u svim fazama procesa – od pripreme proizvodnje do ostvarenja naplate izvozognog posla. Istovremeno, radi jačanja konkurenčne snage izvoznika u vrijeme pretkvalifikacije, HBOR hrvatskim izvoznicima omogućuje izdavanje okvirnih ponuda za kreditiranje kupaca u inozemstvu. U 2007. godini za potrebe izvoza odobreno je preko 3,4 milijarde kuna kredita, a u 2008. godini gotovo 3,9 milijardi kuna. Tijekom 2008. godine najtraženiji program HBOR-a bio je Priprema izvoza po kojemu je odobreno oko 3,3 milijardi kuna.

Osiguranje izvoza

Kao državna izvozno kreditna agencija, HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske osigurava naplatu izvoznih potraživanja od neutrživih rizika, što je u potpunosti uskladeno s pravnom stečevinom EU donošenjem Uredbe o osiguranju izvoza. Neutrživi rizici u Republici Hrvatskoj obuhvaćaju komercijalne i političke rizike bez obzira na ročnost i zemlju izvoza budući da privatno tržište osiguranja potraživanja nije potpuno razvijeno. Kroz programe osiguranja izvoza prati se izvoz robe široke potrošnje, opreme i kapitalnih dobara kao i osiguranje kredita namijenjenih proizvodnji robe za izvoz. Tijekom 2007. godine obujam ukupno osiguranog izvozognog prometa iznosio je 2,05 milijardi kuna. U 2008. godini volumen ukupno osiguranog prometa iznosio je 2,1 milijardu kuna, što predstavlja porast od 3% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupno naplaćena premija osiguranja u 2008. godini iznosila je 9 milijuna kuna.

Ostale aktivnosti

Pribavljanje sredstava

HBOR pribavlja sredstva na više načina. Osim uplata iz državnog proračuna u kapital HBOR-a, sredstva pribavlja na tržištu sindiciranih kredita, tržištu kapitala i putem ugovora s posebnim finansijskim institucijama (IBRD, EBRD, EIB, KfW, CEB, itd.). Tijekom 2008. s Europskom investicijskom bankom (EIB) zaključen Globalni zajam u iznosu od 60 milijuna eura za financiranje malog i srednjeg poduzetništva, te projekata zaštite okoliša, uštede energije i infrastrukture.

S njemačkom razvojnom bankom KfW zaključena su 2 Ugovora o kreditu u iznosu od 12 milijuna i 3 milijuna eura, a sve u okviru Kreditne linije za financiranje projekata vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda u Republici Hrvatskoj. S Razvojnom bankom Vijeća Europe (CEB) zaključena je okvirna kreditna linija s u iznosu od 50 milijuna eura, a s ciljem kreditiranja poticanja malog i srednjeg poduzetništva.

Konferencija o financiranju malog i srednjeg poduzetništva

S ciljem stvaranja preduvjeta za povezivanje teorijskih i iskustvenih saznanja na području financiranja malog i srednjeg poduzetništva (MSP), HBOR je u rujnu 2007. potpisao Ugovor o suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Splitu. Ugovorom su utvrđene smjernice suradnje koje uključuju istraživanja na području financiranja MSP, objavu rezultata tijekom godišnjih skupova te suradnju i razmjenu iskustava drugih sudionika uključenih u financiranje MSP.

Konferencija o financiranju MSP održana je u studenom 2007. U radu konferencije sudjelovali su brojni znanstvenici, poduzetnici, predstavnici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske (MINGORP), Hrvatske gospodarske komore (HGK), poslovnih banaka, te agencija i razvojnih centara. Rezultat ove konferencije bile su Preporuke za djelovanje, a koje su upućene nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, HGK, Hrvatskoj obrtničkoj komori (HOK), te drugim relevantnim finansijskim institucijama.

Međunarodna suradnja

HBOR je zaključio Sporazume o suradnji s oko 40 različitim izvozno-kreditnim agencijama, izvoznim banaka, razvojnim banaka te drugih međunarodnih finansijskih institucija iz cijelog svijeta. HBOR je član i aktivni sudionik Europske udruge javnih banaka (EAPB), Udruženja banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Praškog kluba, UN-ovog Programa zaštite okoliša (UNEP FI), UN-ovog Svjetskog sporazuma (UN Global Compact). HBOR je postao dioničarom Europskog investicijskog fonda (EIF) 2007. godine što je nastavak uspješne suradnje s EIB grupom. Članstvo u EIF-u omogućuje stjecanje novih znanja i iskustava, neophodnih za razvoj novih te unapređenje postojećih načina finansijske potpore koju HBOR pruža sektoru MSP. Osim toga, HBOR organizira redovite godišnje međunarodne konferencije za poticanje izvoza na kojoj se okupljaju izvoznici, izvozno-kreditne agencije i druge finansijske institucije.

PROFIL IZVJEŠĆA

Granice izvješća

Izvješće o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2007.-2008. godine (prosinac 2009.) je drugo HBOR-ovo izvješće o društveno odgovornom poslovanju. U ožujku 2009. godine, HBOR je objavio svoje prvo izvješće - Izvješće o napretku 2008. za UN Global Compact. Namjera HBOR-a je ubuduće objavljivati Izvješće o društvenoj odgovornosti jednom godišnje. Ovo izvješće odnosi se na poslovanje banke u sjedištu u Zagrebu (3 lokacije) i 5 područnih ureda u Hrvatskoj, ukoliko u izvješću nije drugčije naznačeno.

Korištena metodologija i razina primjene

Prilikom izrade ovog izvješća, po prvi put je korišten okvir za izvještavanje Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) – Smjernice za izvještavanje o održivosti, verzija 3.o. S obzirom na kriterije potrebne za svaku razinu primjene i činjenicu da je HBOR priredivač izvještaja –početnik, za izradu ovog izvješća korištena je najniža razinu primjene - C. Postupno će HBOR nastojati proširivati primjenu GRI okvira, prema rastućoj razini B.

Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća

Kako je ovo HBOR-ovo Izvješće o društvenoj odgovornosti 2007.-2008. izrađeno prema GRI okviru, u njemu su podrobno opisane postojeće društveno odgovorne prakse HBOR-a iz područja zaštite okoliša, ljudskih i radnih prava, društva i antikorupcije, a koje su bile tek popisane u Izvješću o napretku 2008. za UNGC iz ožujka 2009. Istovremeno, prikazani su odabrani GRI pokazatelji učinka, kao i ciljevi DOP programa za 2009. godinu, čime se HBOR obvezao na daljnji razvoj praksi društveno odgovornog poslovanja i u budućnosti.

U izradi izvješća sudjelovala je multidisciplinarna radna skupina koju čine zaposlenice i zaposlenici HBOR-a, iz svih organizacijskih jedinica (DOP radna skupina HBOR-a). U suradnji sa stručnjacima iz poslovnog udruženja, poslovnog sektora i akademske zajednice koji se bave temama održivog razvoja i društvene odgovornosti održane su uvodna edukativna radionica na temu „Razvoj sustava izvještavanja i programa društveno odgovornog poslovanja HBOR-a“, i radna radionica „Priprema izvještaja o napretku za Global Compact i oblikovanje početnog programa društveno odgovornog poslovanja HBOR-a“.

Izrada ovog izvješća naš je prvi korak prema uspostavljanju internog sustava za izvještavanje o društvenom i okolišno odgovornom poslovanju, a donošenje Programa DOP-a za 2009. godinu daljnji korak ka integraciji društvenih i okolišnih pitanja u sustav upravljanja HBOR-a.

Zainteresirane strane

Radna skupina za društveno odgovorno poslovanje HBOR-a definirala je društvene skupine, institucije i organizacije koje imaju interes vezane uz djelovanje HBOR-a, imaju utjecaj na HBOR ili HBOR na njih svojim djelovanjem može značajno utjecati.

Kao ključni dionici HBOR-a vezani uz održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje definirani su:

- Vlada RH i druga tijela javne vlasti,
- financijske institucije
- klijenti
- zaposlenici
- poslovna i financijska udruženja
- mediji i
- zajednica

KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE

HBOR kreditnim programima za obnovu i razvitak gospodarskih subjekata i infrastrukture, financiranje izvoza i kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva potiče sustavni, održivi i ravnomjerni gospodarski i društveni razvitak. Financijski cilj HBOR-a je ostvarivanje prihoda za potrebe financiranja svih svojih troškova poslovanja i očuvanja stvarne vrijednosti kapitala.

Iako prilikom kreiranja ponude programa financiranja i posebnih uvjeta kreditiranja, te odabira ciljanih skupina, HBOR već vodi računa o ravnomjernom i održivom društvenom razvoju i okolišu, svjesni smo mnogostrukih utjecaja koje kao financijska institucija imamo na naše korisnike, partnere i širu zajednicu, kao i očekivanja koja od razvojne banke imaju svi naši dionici. Osim provođenja strateških opredjeljenja i smjernica Vlade RH, poštivanja zakona, propisa i profesionalnih standarda, u skladu s aktualnim trendovima koji potiču kompanije na društveno odgovorne inicijative, dobrovoljno smo se uključili u hrvatsku mrežu članica UN Global Compact-a.

U procesu pripreme Izvješća o napretku 2008. za UN Global Compact i ovog Izvješća o društvenoj odgovornosti 2007.-2008. prepoznate su prilike za daljnji razvoj održivosti i društvene odgovornosti u HBOR-u. Naime, integriranje društvene odgovornosti i održivosti u sustav upravljanja HBOR-a doprinijet će ostvarenju dugoročnih ciljeva HBOR-a, a paleta postojećih DOP procesa i dobar senzibilitet radnika HBOR-a omogućuju jednostavno i učinkovito strukturiranje postojećih aktivnosti. Istovremeno, HBOR-ova umreženost na nacionalnoj i međunarodnoj razini omogućuje razmjenu dobrih praksi s partnerskim financijskim i drugim institucijama.

Budući DOP Programi HBOR-a svakako trebaju odgovoriti na ključne izazove:

Kako predvidjeti i spriječiti moguće štete u okoliš?

Kako potaknuti radnike na društveno odgovorne akcije i koje korisne modele dioničke DOP suradnje koristiti?

Kako prenijeti DOP prakse i na HBOR-ove klijente i partnere?

Kako procijeniti učinak poduzetih aktivnosti naspram postavljenih ciljeva?

Kako osigurati kapacitete za redovite preglede i ažuriranje DOP praksi?

Kao 3 ključna cilja DOP programa HBOR-a za 2009. godinu definirani su slijedeći ciljevi:

1. daljnja sistematizacija postojećih DOP praksi te internalizacija 10 načela UNGC;
2. priprema Izvješća za 2009. godinu;
3. jačanje razumijevanja i prepoznatljivosti HBOR-ovih DOP inicijativa.

U skladu s postavljenim ciljevima, HBOR će nastaviti razvijati sustav izvještavanja o društvenom i okolišno odgovornom poslovanju. DOP radna skupina će kvartalno pratiti i dokumentirati provedbu programa te, ovisno o provedbi programa tijekom godine, formulirati preporuke. Budući DOP programi trebaju uspostaviti interne i eksterne komunikacijske kanale o društvenoj odgovornosti HBOR-a.

HBOR će nastaviti unaprjeđivati procese upravljanja ljudskim potencijalima i to: nastaviti provoditi mjere za unapređenje organizacijske klime i zadovoljstva poslom, dodatno unaprjediti postupak godišnjih razgovora i nastaviti unaprjeđivati sustav praćenja ulaganja u zaposlenike.

Radi promoviranja čestitog, etičnog postupanja te osiguravanja usklađenosti za zakonima, propisima, pravilima i profesionalnim standardima, za 2009. godinu planirano je donošenje Politika praćenja usklađenosti koje će identificirati ključna pitanja rizika usklađenosti kao i utvrditi funkciju praćenja usklađenja.

U narednom dugoročnom razdoblju HBOR očekuje zahtjevan posao integracije pitanja okoliša i održivosti u opći sustav upravljanja HBOR-a. Teme kojima će se HBOR baviti bit će razvoj okolišne politike i integracija okolišnih rizika u procedure za procjenu kreditnog rizika, kao i ispitivanje mogućnosti razvoja novih i inovativnih financijskih proizvoda s obzirom na zaštitu okoliša, energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije.

UN GLOBAL COMPACT (SVJETSKI SPORAZUM)

UN Global Compact (UNGC) je međunarodna inicijativa Ujedinjenih naroda iz 2000. godine koja povezuje poslovni sektor s agencijama UN-a, vladama i civilnim društvom u podržavanju temeljnih društvenih vrijednosti iz područja ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. Članstvo u inicijativi je dobrovoljno.

HBOR je član ove svjetske inicijative od 12. ožujka 2007., kada je pristupio hrvatskoj mreži članica Global Compact-a. Pristupanje ovom sporazumu prepoznat je kao prilika za dijalog, učenje i dijeljenje dobrih praksi s drugim članicama mreže. Od pristupanja, HBOR sudjeluje u svim obukama o primjeni načela u organizaciji UNDP Hrvatska, koordinatora nacionalne mreže GC.

Potpisivanjem Svjetskog sporazuma HBOR se obvezao:

- internalizirati deset načela UNGC u svome poslovanju na način da ona postanu sastavni dio strategije, kulture i svakodnevnog poslovanja HBOR-a,
- javno zagovarati Svjetski sporazum i njegova načela,
- u godišnjim i poslovnim izvješćima izvještavati o načinu na koji HBOR podupire Svjetski sporazum i napretku koji postiže na provedbi načela (tzv. COP - Communication on Progress).

10 NAČELA Svjetskog sporazuma:

LJUDSKA PRAVA

- 1. načelo** Kompanije trebaju poštivati i podržavati zaštitu međunarodno priznatih ljudskih prava i
2. načelo osigurati da same ne sudjeluju u kršenju ljudskih prava

RADNA PRAVA

- 3. načelo** Kompanije trebaju primjenjivati slobodu udruživanja i stvarno priznavati pravo na kolektivno pregovaranje
4. načelo iskorjenjivati sve oblike prisilnog i neslobodnog rada
5. načelo ukidati dječji rad
6. načelo uklanjati diskriminaciju pri zapošljavanju i na poslu

OKOLIŠ

- 7. načelo** Kompanije trebaju pažljivo i obzirno pristupati pitanjima okoliša:
8. načelo pokretati inicijative kojima je cilj promicanje veće odgovornosti prema okolišu te
9. načelo poticati razvoj i usvajanje tehnologija koje su prihvatljive za okoliš

SUZBIJANJE KORUPCIJE

- 10. načelo** Kompanije se trebaju boriti protiv svih oblika korupcije, uključujući iznudu i potkupljanje

OKOLIŠ

HBOR podupire odgovorno ponašanje prema unapređenju i očuvanju kvalitete okoliša te potiče uvođenje obnovljivih izvora energije i postizanje energetske učinkovitosti u skladu sa standardima EU. Ulažemo napore za upravljanje neposrednom potrošnjom energije u našim zgradama na energetski učinkovit način.

Program kreditiranja pripreme obnovljivih izvora energije

HBOR-ov Program kreditiranja pripreme projekata obnovljivih izvora energije dio je Darovnica Zaklade GEF/IBRD Republici Hrvatskoj za provedbu Projekta obnovljivih izvora energije (OIE). Temeljni cilj Darovnice je poticanje razvoja ekonomski i ekološki održivog tržista obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj te kreiranje poticajnog okruženja za ulaganja u projekte korištenja obnovljivih izvora energije. Od ukupno namijenjenih USD 5,5 milijuna za provedbu Projekta OIE, USD 2,0 milijuna namijenjeno je za kredite za pripremu OIE.

Programom kreditiranja pripreme projekata OIE odobravaju se krediti za pripremu projekata obnovljivih izvora energije uključujući biomasu, male hidroelektrane (do 10 MW), geotermalnu i sunčevu energiju. HBOR ovaj program kreditiranja provodi u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU) koji je zadužen za izradu tehničke analize predinvesticijske studije projekta. Krediti su namijenjeni za financiranje izrade projektne dokumentacije u okviru projekata korištenja obnovljivih izvora energije i to: istražnih radova na lokaciji, studije o utjecaju na okoliš, dokumentacije za ishođenje lokacijske dozvole, glavnog projekta, investicijske studije, dokumentacije za ishođenje građevinske dozvole, ostalih dozvola, rješenja, suglasnosti i dokumentacije sukladno propisima koji uređuju područje energetike.

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom programu nalaze se na internet stranici HBOR-a.

U razdoblju od 2007.-2008. godine, po ovom programu kreditiranja odobreno je ukupno 1,52 milijuna kuna kredita.

Tablica 4. Odobreni krediti za Projekte pripreme obnovljivih izvora energije

godina	odobreni iznos u KN
2007.	747.818
2008.	773.326
ukupno	1.521.144

Svjestan potrebe za stalom i aktivnom promocijom, u suradnji s MINGORP-om, HBOR je u prosincu 2007. godine organizirao „Promotivnu konferenciju za financiranje pripreme projekata obnovljivih izvora energije“ gdje je pred oko 300 sudionika konferencije predstavljen Projekt obnovljivih izvora energije, te sve aktivnosti HBOR-a i ostalih sudionika na projektu. Informacije o Programima obnovljivih izvora energije poslane su na adresu svih članova poslovne zajednice obnovljivih izvora energije pri HGK, vodećih konzultanata u području obnovljivih izvora energije, te županija i lokalnih zajednica. Tijekom 2008. godine održano je 14 prezentacija Programa kreditiranja pripreme projekata obnovljivih izvora energije, po lokalnim gospodarskim i razvojnim agencijama diljem Hrvatske.

Sredinom 2008. godine, za pripremu projekta izgradnje vjetroelektrana proveden je poseban jednokratni Natječaj za dodjelu kreditnih sredstava. Natječaj je rezultirao jednim sklopljenim kreditnim ugovorom.

Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

HBOR-ovim Programom kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije odobravaju se krediti za investicijske projekte kojima je svrha saniranje odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, gospodarenje otpadom, obrade otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada; poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu; zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti; provedba nacionalnih energetskih programa; poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, biomasa i dr.); poticanje održive gradnje, poticanje čistijeg transporta; te drugih projekata kojima se zaštićuje okoliš, postiže energetska učinkovitost te uvode obnovljivi izvori energije.

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom programu nalaze se na internet stranici HBOR-a.

Kroz razdoblje od 2006. do 2008. godine HBOR je odobrio gotovo 109 milijuna kuna za projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije.

Tablica 5. Odobreni krediti za projekte: zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i OIE

godina	odobreni iznos u KN
2006.	21.857.595
2007.	34.945.695
2008.	52.148.197
ukupno	108.951.487

Program izdavanja bankarskih garancija za projekte energetske učinkovitosti

HBOR provodi Program izdavanja bankarskih garancija za projekte energetske učinkovitosti.

Program izdavanja bankarskih garancija dio je Darovnice Globalnog fonda za okoliš (GEF) putem provedbenih agencija Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) za Projekt energetske učinkovitosti. Dio sredstava za provedbu Programa osigurao je i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU). Cilj Programa je uklanjanje barijera za primjenu ekonomski isplativih tehnologija i postupaka poboljšanja energetske učinkovitosti, te razvoj tržišta roba i usluga za energetsku učinkovitost.

HBOR će u okviru ovog Programa izdavati bankarske garancije za pokriće dijela dospjelih nenaplaćenih potraživanja po glavnici kredita koje su poslovne banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj odobrile korisnicima kredita za projekte koji za cilj imaju uštedu energije.

Projekt COAST

Očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti na dalmatinskoj obali putem održivog razvijanja obalnog područja

Projekt Republike Hrvatske - Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPU), UNDP i GEF ima za cilj osigurati održivi razvoj obalnog područja Dalmacije uz očuvanje okoliša, prirodnih resursa i biološke raznolikosti, te utjecati na poduzetničke i bankarske aktivnosti i prakse kako bi iste u svoje prakse uključili održivo korištenje dobara i zaštitu biološke raznolikosti.

Ovaj projekt prepoznao je bankarski sektor kao ključnu polaznu točku za usmjeravanje i podršku biološke raznolikosti, a HBOR kao jakog partnera projekta. Naime, razvoj bankarskog sustava po pitanjima okoliša i održivosti mogao bi osigurati financijsku održivost ovakvih projekata. Budući da se brojni HBOR-ovi programi odobravaju putem komercijalnih banaka, integracija pitanja okoliša i održivosti u opću sustav upravljanja HBOR-a kao i uspostavljanje sustava izvještavanja o društveno i okolišno odgovornom poslovanju mogu posredno utjecati na razvoj cijelog sektora u ovim pitanjima.

UNEP FI - Program Ujedinjenih Naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa

Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša- Financijska inicijativa je globalno partnerstvo između Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša i financijskog sektora. Ova financijska inicijativa okupila je više od 160 financijskih institucija u Europi i svijetu (poslovne banke, investicijske banke, razvojne banke, fondove, agencije, osiguravajuća društva), a sve s ciljem poticanja financijskog sektora na izradu proizvoda i usluga koje će unaprijediti zaštitu okoliša. Unutar ove inicijative utemeljena je mreža regionalnih i tematskih radnih grupa.

HBOR je član UNEP FI od 2004. godine kada je potpisao Izjavu o zaštiti okoliša i održivom razvoju, a u 2007. godini HBOR se pridružio dyjema radnim grupama- „Klimatske promjene“ i „Središnja i istočna Europa“. Radna grupa „Klimatske promjene“ utemeljena je s ciljem utvrđivanja uloge financijskog sektora u ublažavanju klimatskih promjena te prilagodbi novim zahtjevima u sprječavanju emisije stakleničkih plinova, kao i razvoju različitih financijskih proizvoda za financiranje projekata koji dovode do smanjenja emisije stakleničkih plinova, projekata obnovljivih izvora energije, energetske uštede i sl.

Radna grupa „Središnja i Istočna Europa“ podupire i proširuje prakse održivog financiranja u regiji te podiže svijest o povezanosti zaštite okoliša i financiranja investicija. Tijekom 2008. godine 3 zaposlenika HBOR-a pohađala su E-learning tečaj: „Klimatske promjene: Rizici i prilike za financijski sektor“, a još 2 zaposlenika pohađalo je E-learning tečaj: „Analiza okolišnih i društvenih rizika“.

Upitnik o zaštiti okoliša

Podnositelji zahtjeva za kredite HBOR-a popunjavaju Upitnik o zaštiti okoliša koji je dio obavezne dokumentacije uz zahtjev za kredit po pojedinim programima kreditiranja. Obrazac upitnika dostupan je na web stranici HBOR-a, a sadrži pitanja o:

- profilu podnositelja zahtjeva i njegovim politikama upravljanja okolišem, politici kvalitete upravljanja ili politici zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- profilu lokacije, povijesti lokacije te postojećim aktivnostima na lokaciji, a sve s aspekta zaštite okoliša,
- stanju okoliša - zraku i ispuštanju otpadnih emisija, upotrebi vode i ispuštanju otpadnih voda te nastajanju i upravljanju otpadom.

Ispunjeni upitnik o zaštiti okoliša analizira i ocjenjuje Služba tehničkih analiza HBOR-a. Konačna ocjena o riziku utjecaja projekta na okoliš donosi se temeljem ocjene rizika grupe, danih odgovora i dokumentacije priložene upitniku. Prema potrebi, Služba tehničkih analiza HBOR-a preporučuje korektivne mjere kako bi se uspostavilo stanje kontroliranog utjecaja projekta na okoliš, poboljšalo stanja okoliša ili se mogući utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru.

Upravljanje potrošnjom

HBOR ulaže napore za upravljanjem neposrednom potrošnjom energije, u objektima koje koristi, na energetski učinkovit način.

Potrošnja energije s obzirom na vrste energije

HBOR za svoje potrebe na lokacijama u Zagrebu koristi različite vrste i kombinacije energenata. Potrošnja energije u HBOR-ovim područnim uredima nije analizirana. Energija se koristi u izravnom i neizravnom obliku, odnosno u svom primarnom i posrednom obliku. Kao izravna energija u svom primarnom obliku koristi se prirodni plin (za potrebe grijanja, pripremu tople vode i kuhanja) i dizel gorivo (za potrebe agregata za proizvodnju električne energije). Kao izravna energija u svom posrednom obliku koristi se električna energija (za potrebe osvjetljenja, dizala, računalne i ostale uredske opreme, pripremu tople vode na jednoj lokaciji te ostala manja trošila). Kao neizravna energija u posrednom obliku koristi se toplinska energija iz toplinskog sustava gradske toplane za potrebe grijanja (na samo jednoj lokaciji), te električna energija za potrebe grijanja/hlađenja.

Potrošnja energije s obzirom na lokacije

Na sve tri lokacije električna energija se koristi za osvjetljenje, rad dizala, računalnu i uredsku opremu te ostala manja trošila. Na jednoj lokaciji električna energija koristi se i za pripremu tople vode. Na 2 lokacije se koristi prirodni plin, s time da se na jednoj koristi za potrebe grijanja prostora, za potrebe kuhanja, te od drugog dijela 2007. godine i za pripremu tople vode putem centralne kotlovnice, a na drugoj, za grijanje prostora i pripremu tople vode putem kombiniranih bojlera.

Potrošnja vode

Voda se koristi za sanitарне potrebe, protupožarni sustav, potrebe kuhinje te nadopunu kotlovnog postrojenja. Pregledi cijevne mreže obavljaju se redovito kako bi se minimizirali gubici vode uzrokovani nekontroliranim ispuštanjima.

Poduzete mjere energetske učinkovitosti

Tijekom 2007. i 2008., provedene su mjere energetske učinkovitosti, a koje su za cilj imale racionalniju potrošnju i uštede energije. Započeta je modernizacija rasvjete na način da su klasične žarulje sa žarnom niti zamijenjene sa štednim žaruljama. Sustav rasvjete u zgradi na centralnoj lokaciji u Zagrebu čine: fluorescentne cijevi (91,1%), klasične žarulje sa žarnom niti (6,6%) i štedne žarulje (2,32%). Osim toga, uspostavljen je centralni automatizirani sustav klima uređaja koji je podešen na automatsko gašenje klima uređaja u 17h, a svi radnici prije sezone hlađenja dobivaju upute o ispravnom korištenju klima uređaja. Zamijenjena su računala i monitori s istima novije generacije koji imaju manju potrošnju energije. Radi smanjenja bespotrebnog grijanja, na radijatore su ugrađeni termoregulacioni ventili. Svi uređaji se redovito održavaju i godišnje servisiraju. Rekonstruiran je centralni sustav za pripremu tople vode na jednoj lokaciji, pri čemu su iz sanitarnih čvorova uklonjeni električni bojeri za pripremu tople vode.

Ocjena energetske efikasnosti objekta

Tijekom 2008. godine, u cilju održavanja i povećanja energetske učinkovitosti, ali i kvantificiranja ušteda koje su moguće uvodenjem poboljšanja, HBOR se prijavio za „Preliminarnu energetsku ocjenu“ svojih objekata na 2 lokacije u Zagrebu. Ova ocjena dio je Projekta poticanja energetske efikasnosti u Hrvatskoj, a koji su pokrenuli UNDP Hrvatska i MINGORP, s ciljem podizanja svijesti o efikasnoj potrošnji energije te poticanje primjene ekonomski isplativih, energetski efikasnih (EE) tehnologija, materijala i usluga u Hrvatskoj. HBOR je pripremio podatke o potrošnji energije u razdoblju prije ocjene te tehničku dokumentaciju objekata, a stručnjaci s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu obavili su energetske preglede naših objekata. Pri pregledima je snimljeno stanje, popisani potrošači, te definirana potencijalna mjesta uštede. Dobivene Studije izvodljivosti za projekt energetske učinkovitosti HBOR-a potvrdile su opravdanost već poduzetih mjera, ali su dale i prijedloge dalnjih mjera za poboljšanja energetske efikasnosti objekata. Neke od predloženih mjera su toplinska izolacija objekta, zamjena stolarije, regulacija temperature prostora, uvođenje solarnih kolektora za pripremu tople vode, zamjena preostale klasične rasvjete sa štednom kao i racionalnije korištenje električnih uređaja. Svi prikupljeni podaci o potrošnji, te nalazi studije izvodljivosti bit će korišteni pri izradi Programa energetske učinkovitosti HBOR-a.

Potrošnja papira

U 2007. godini HBOR je prvi put počeo nabavljati reciklirani uredski papir, a tijekom 2008. nabava i korištenje ovog papira je nastavljena. Reciklirani papir se koristi uglavnom za potrebe fotokopiranja i faksiranja. Zaposlenici nisu sustavno poticani na štednju i odgovorno ponašanje u vezi s korištenjem papira, ali samoinicijativno koriste mogućnosti dvostranog fotokopiranja, dvostranog štampanja te ponovnog korištenja koverti za potrebe dostave interne pošte. Na inicijativu radnika zaduženog za pripremu materijala za tjedne sjednice Uprave, dvostranim fotokopiranjem količina potrebnog papira za ovu namjenu smanjena je za polovicu.

Otpad

Otpadni papir i karton se prikuplja odvojeno i predaje ovlaštenim skupljačima bez naknade. Otpadni papir kojeg nije potrebno prethodno uništiti prikuplja se u posebno označene kutije za otpadni papir, a pune kutije predaju se jednom tjedno ovlaštenom sakupljaču. Procijenjeno je da je u 2007. godini prikupljeno 8400 kg otpadnog papira. U 2008. godini prikupljeno je 4540 kg otpadnog papira. Veća količina prikupljenog papira u 2007. godini rezultat je reorganizacije arhive kojom prilikom je velika količina papira predana na uništavanje. Elektronički otpad se prikuplja i razvrstava, te predaje ovlaštenom sakupljaču koji ga uništava i zbrinjava na propisani način ili se odlaže u reciklažnom dvorištu. Otpadno jestivo ulje zbrinjava davatelj usluga prehrane u HBOR-u na način da ga predaje ovlaštenom skupljaču. U 2008. godini, HBOR je specijaliziranoj tvrtki za industrijsko čišćenje, zaštitu okoliša i zbrinjavanje opasnog i tehnološkog otpada povjerio čišćenje separatora ulja i masti u kuhinji, kojom prilikom je tvrtki predano 880 kg mješavine masti i ulja iz separatora. Gradevinski i glomazni otpad nastaje povremeno, a zbrinjava ga, na poziv, lokalno komunalno poduzeće.

Daljnje aktivnosti HBOR-a u vezi s gospodarenjem otpadom nastaviti će se u smislu razvoja sustava gospodarenja otpadom i informacijskog sustava praćenja vrsta i količina prikupljenog otpada, te donošenjem mjera za stvaranje što manje količine otpada.

Putovanje zaposlenika na posao

U rujnu 2008., na poticaj UNDP Hrvatska, a u okviru Europskog tjedna mobilnosti, svi radnici obaviješteni su o inicijativi „ZAJEDNO NA POSAO“ pri čemu je distribuiran i anketni upitnik. 18% svih zaposlenika vratilo je ispunjeni upitnik, a od kojih je 30% iskazalo interes za dijeljenje mesta u automobilu s drugim radnicima prilikom putovanja na posao. Na samo jednoj od 3 lokacije u Zagrebu osiguran je manji broj parkirnih mesta, a za korištenje kojih se raspisuje natječaj na koji se mogu prijaviti svi zaposlenici. Kriteriji za dobivanje parkirnog mesta su hijerarhijski položaj i duljina radnog staža u HBOR-u.

RADNA i LJUDSKA PRAVA

HBOR poštuje sve obveze iz domene radnih i ljudskih prava propisanih Zakonom i Ustavom te provodi i dodatne mjere kako bi osigurao održavanje kontinuiteta kvalitete, obrazovanja i zadovoljstva radnika kao i transparentnost i dostupnost informacija o našim proizvodima i uslugama.

Postupak selekcije i zapošljavanje

HBOR objavljuje natječaje za otvorena radna mjesta u elektronskom i/ili tiskanom mediju, te na HBOR-ovim internet stranicama. Objavi vanjskog natječaja, obično prethodi objava internog natječaja na HBOR-ovim intranet stranicama. Ovakvom praksom želimo zaposlenicima HBOR-a omogućiti stjecanje novih radnih iskustava i kontinuirani profesionalni razvoj. Osim trenutno otvorenih natječaja, zainteresirani kandidati uvijek mogu na web stranicama HBOR-a popuniti prijavni upitnik i tako se prijaviti u bazu otvorenih ponuda. Prilikom postupka selekcije promičemo jednakost i nastojimo osigurati jednakе mogućnosti za sve. Kandidati se ne diskriminiraju niti prema jednom kriteriju različitosti osim u smislu traženih profesionalnih kompetencija. Nikada nismo primili niti jednu pritužbu po ovoj osnovi. Osobni podaci kandidata dostupni su samo zaposlenicima koji sudjeluju u selekcijskom postupku. Izrađene su Procedure za zapošljavanje koje podrobno opisuju sve korake selekcijskog postupka. Procedure su, kao pomoć, namijenjene svima koji sudjeluju u selekcijskom postupku, kako bi se osigurao što kvalitetniji selekcijski postupak. Istovremeno, u pripremi je i Orientacijski priručnik za novozaposlene.

Certifikat Poslodavac Partner

- Certifikat za kvalitetno upravljanje ljudskim resursima

Certifikat „Poslodavac Partner“ je alat za procjenu, dizajn i implementaciju procesa upravljanja ljudskim resursima. Postupkom certificiranja boduje se kvaliteta procesa na području ljudskih potencijala, na način da nepristrani vanjski stručnjaci tvrtke Selectio d.o.o., Zagreb, izvrše pregled i bodovanje slijedećih područja: strategija, regrutiranje i selekcija, rad, motivacija i nagradjivanje; usavršavanje i razvoj i odnos prema zaposlenicima. Certificiranje omogućava dobivanje izvješća s pregledom postojećeg stanja, preporukama za poboljšanje te primjerima najboljih sektorskih i regionalnih praksi u upravljanju ljudskim resursima. HBOR je prvi put pristupio postupku certificiranja 2005. godine te od tada prolazi postupak recertificiranja svake godine. Recertifikacija za 2007. godinu je provedena tijekom 2008. godine, a Certifikat je dobiven dana 07.04.2008. Dobivanje certifikata potvrdili su HBOR-u da kao organizacija kvalitetno upravlja ljudskim potencijalima. Ipak, dobivene ocjene predstavljaju i veliku obvezu, budući da HBOR želi održati i unaprijediti ovaj standard kvalitete i u slijedećim postupcima recertificiranja, te tako HBOR učiniti još poželjnijim poslodavcem. Zato, rukovodeći se preporukama certifikatora i slijedeći najbolje prakse, HBOR nastavlja unapređivati procese upravljanja ljudskim potencijalima. Slijedeći proces recertifikacije predviđen je u 2009. godini.

Struktura zaposlenika

Kvalifikacijska struktura i tip ugovora o radnom odnosu

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2008. bio je 235. Kvalifikacijska struktura zaposlenika i tip ugovora o radnom odnosu odraz je specifičnih zahtjeva poslova koje HBOR obavlja kao razvojna i izvozna banka.

HBOR zapošljava radnike na puno radno vrijeme i radni odnos se većinom zasniva na neodređeno vrijeme. Udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme zanemariv je u odnosu na ukupan broj zaposlenih. Udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme u 2007. bio je 1,73%, a 2008. godine 2,13% ukupno zaposlenih.

Tablica 6. Vrsta ugovora o radu

vrsta ugovora	2008.	2007.	2006.
Na neodređeno vrijeme	230	228	235
Na određeno vrijeme	5	4	9
(od čega u svojstvu pripravnika):	(3)	(1)	(3)
ukupno:	235	232	244

Većina zaposlenih radnika je visokoobrazovano. Visokoobrazovani radnici u 2007. činili su 78,45%, a 2008. godine 79,15% ukupno zaposlenih radnika.

Tablica 7. Kvalifikacijska struktura radnika

stručna spremna	2008.	2007.	2006.
VSS*	186	182	188
SSS	41	42	48
NSS i KV	8	8	8
ukupno:	235	232	244

VSS*: uključuje VŠS, Bacc, VSS i više

Dobna struktura radnika

Prosječna starost radnika HBOR-a u 2007. godini bila je 39 godina, a u 2008. godini 40 godina.

Većina radnika je u dobnoj skupini od 30-50 godina. U ovoj dobnoj skupini 2007. godine nalazilo se 74,14% ukupno zaposlenih, a 2008. godine taj je udio nešto opao, na 70,22% ukupno zaposlenih. Istovremeno, povećao se udio radnika u dobnoj skupini preko 50 godina, s 12,94% u 2007. godini na 17,88% u 2008. godini.

Tablica 8. Dobna struktura radnika

dob	2008.	2007.	2006.
<30	28	30	15
30-50	165	172	183
>50 godina	42	30	46
ukupno:	235	232	244

Rodna struktura radnika

Većinu zaposlenih radnika HBOR-a čine žene.

Od ukupno zaposlenih radnika, žene su u 2007. godini činile 75,87%. U 2008. godini rodni sastav zaposlenika ostao je gotovo nepromijenjen, 75,32% ukupno zaposlenih čine žene, a 24,68% muškarci.

Tablica 9. Rodna struktura radnika

	2008.	2007.	2006.
žene	177	176	185
muškarci	58	56	59
ukupno:	235	232	244

Regionalna struktura radnika

Većina zaposlenih radnika HBOR-a radi u sjedištu banke u Zagrebu. U područnim uredima (Osijek, Split, Pula, Gospić i Rijeka) radi ukupno 5 zaposlenih.

Fluktuacija zaposlenika

Fluktuacija na godišnjoj razini, za 2007. godinu iznosila je 6,75%, a za 2008. godinu 6,87%. Ukoliko iz promatrane stope fluktuacije isključimo radnike koji su otišli u mirovinu, stopa fluktuacije za 2007. godinu bila je 4,22%, a za 2008. godinu 5,58%.

Tablica 10. Fluktuacija

	2008.	2007.	2006.
Prosječni broj zaposlenih	233	237	241
Otišli zaposlenici	16	16	12
Stopa fluktuacije	6,87%	6,75%	4,98%

Edukacija i razvoj zaposlenika

HBOR-ovi zaposlenici imaju ključnu ulogu u ostvarenju uloge državne razvojne i izvozne banke i ostvarenju ciljeva banke. Prepoznata je potreba za sustavnom brigom i ulaganjem u razvoj svakog pojedinog zaposlenika. Zbog toga, posebna se pažnja pridaje, ne samo postupku zapošljavanja, već i kontinuiranom ulaganju u zaposlenike i razvoj njihovih potencijala.

Svi zaposlenici HBOR-a imaju jednake mogućnost usavršavanja i obrazovanja sukladno potrebama. Na raspolaganju su im specijalistički seminari i usavršavanja, tečajevi stranih jezika, informatički tečajevi, stručne prakse u zemlji ili inozemstvu te dugoročna usavršavanja (dodiplomski ili poslijediplomski studiji). Interne edukativne radionice kojima radnici pojedinog sektora održavaju radionice za radnike drugih sektora otvorene su za sve zainteresirane, čime se nastoji dodatno educirati radnike, osigurati protok informacija, te potaknuti suradnja i timski rad. Zaposlenici koji su sudjelovali na stručnim praksama kod banaka u inozemstvu obvezni su održati internu prezentaciju naučenih sadržaja.

Pravilnikom o usavršavanju i obrazovanju radnika HBOR-a regulirani su uvjeti kojima HBOR omogućava usavršavanje i obrazovanje radnika (vrste usavršavanja i obrazovanja, planiranje usavršavanja i obrazovanja te prava i obveze radnika vezana na isto).

Godišnjim Planom usavršavanja i obrazovanja definiraju se vrste usavršavanja po radniku te procjenjuju troškovi usavršavanja. U izradi plana sudjeluju i zaposlenici i rukovoditelji koji zajedno, kroz razgovor, dogovaraju planove razvoja, pri čemu imaju i stručnu pomoć Odjela ljudskih potencijala. Planom usavršavanja i obrazovanja radnika do sada nisu bila posebno definirana usavršavanja vezana na politike i postupke koji se tiču vidova ljudskih ili radnih prava pa slijedom toga na taj način nisu vođene evidencije.

Tijekom 2006. godine u suradnji s tvrtkom Gentis d.o.o., Zagreb započet je važan razvojni projekt, pod nazivom - program DNK (Donositelji Nove Kulture). U program je bilo uključeno 33 radnika, a koji su predloženi od strane neposredno nadređenih. Svrha projekta bila je sustavno razvijati kvalitetne radnike, povećati razinu njihovog radne učinkovitosti, te ih, kao „donositelje nove kulture“ sposobiti za buduće potrebe HBOR-a. Polaznici su na početku programa prošli razvojni centar procjene, temeljem kojeg je definiran daljnji plan razvoja svakog radnika. Svi radnici prošli su zajedničke opće module, dok je daljnji razvoj individualiziran, sukladno potrebama svakog pojedinca.

Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika

Dijalog između organizacije i zaposlenika odvija se Intranet i Internet komunikacijom, e-mail obavijestima upućenima na sve radnike, preko oglasnih ploča i sandučića u predvorju zgrade na Strossmayerovom trgu (sandučić za Ljudske potencijale i predsjednika Uprave) u koje radnici mogu anonimno ubaciti svoje kritike, prijedloge i pohvale; redovitim godišnjim okupljanjima na koji su pozvani svi radnici, te održavanjem timskih aktivnosti jednom godišnje. Osim predstavnika radnika u Odboru za zaštitu na radu, u HBOR-u nema drugih tijela sastavljenih od zaposlenika. Očekuje se da će DOP radna skupina HBOR-a biti dodatni mehanizam informiranja i savjetovanja između Uprave i zaposlenika o društvenim i okolišnim temama.

Ocjena radnog učinka i individualnog razvoja zaposlenika – godišnji razgovori

Godišnji razgovor s radnikom obavlja njegov nadležni rukovoditelj u periodičnim vremenskim razmacima. Svrha ovih razgovora je vrednovanje, usmjeravanje i unapređenje ponašanja i rezultata rada radnika, podizanje individualne i organizacijske uspješnosti, bolje i uspješnije rukovođenje, motiviranje i nagrađivanje radnika, njihovo usavršavanje i razvoj kao i poboljšanje međusobne komunikacije.

Prije održavanja godišnjih razgovora, voditelji razgovora prolaze kratku radionicu o vođenju razgovora te dobivaju i pisane upute za uspješno vođenje godišnjeg razgovora. Prije samog razgovora, voditelj razgovora i radnik popunjavanju obrazac i odgovaraju na pitanja u kojima trebaju navesti što su najznačajnija postignuća radnika u proteklom razdoblju, probleme s kojima se radnik u radu susreće, te prijedloge za poboljšanje. Dogovaraju se ciljevi za sljedeće razdoblje kao i plan razvoja radnika. Nakon razgovora, popunjeni obrasci pohranjuju se u Odjelu ljudskih potencijala.

Upitnik o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom

Početkom 2008. godine Odjel ljudskih potencijala proveo je pisano ispitivanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom kod zaposlenika HBOR-a.

Anonimni upitnik sadržavao je pitanja koja su se odnosila na opće zadovoljstvo poslom i pojedinim aspektima posla, različita područja organizacijske klime, doživljaj stresa na poslu te potrebu za razvojem i usavršavanjem različitih osobina i vještina. Upitnik je dostavljen na ime 195 radnika HBOR-a (izuzeti su bili članovi Uprave, direktori sektora, rukovoditelji organizacijskih jedinica pri Upravi, voditelji područnih ureda i zaposlenici koji su u trenu ispitivanja koristili rodiljni dopust ili duže bolovanje, a razlozi izuzimanja iz ispitivanja bili su: neprimjenjivost pitanja poziciji koju obnašaju ili nemogućnost osiguravanja anonimnosti zbog prirode njihovog posla). Upitnik je ispunilo 163 radnika, odnosno 83,59% ukupno poslanih upitnika. Rezultati analize ispunjenih upitnika pokazali su područja kojima su zaposlenici zadovoljni i ona koja zahtijevaju poboljšanje. Nakon obrade upitnika izrađen je izvještaj: „Rezultati ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva poslom“ koji je putem e-maila dostavljen svim zaposlenicima te je održana posebna tematska sjednica Uprave gdje su donesene preporuke i konkretnе mјere za unapređenje organizacijske klime i zadovoljstva poslom, a o planiranim mјerama obaviješteni su svi zaposlenici.

Ovakvo ispitivanje zadovoljstva poslom provoditi će se periodično, u razmacima od 12-18 mjeseci, kako bi se provjerili efekti poduzetih mјera te planirale daljnje aktivnosti na ovom području.

Razno

Zaposlenici i sindikati

HBOR ne ograničava i ne sprečava zaposlenike da budu članovi sindikata. U banci ne djeluje sindikalna podružnica, a podaci o članstvu u sindikatu ili udrugama nisu među podacima o zaposlenicima koje HBOR prikuplja i obrađuje. Zaposlenici HBOR-a nisu obuhvaćeni kolektivnim ugovorom.

Radno vrijeme

Radno vrijeme je klizno, od 8/8.30 do 16/16.30 čime HBOR nastoji održati fleksibilnu ravnotežu između rada i privatnog života.

Beneficije

Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su beneficije na koje radnik ima pravo (npr. otpremnina prilikom odlaska u mirovinu) ili koje radnicima mogu biti omogućene (regres, božićnica, bon za djecu, jubilarne nagrade i dopunsko zdravstveno osiguranje). Ne postoje cijeloviti programi pružanja pomoći radnicima ili njihovim obiteljima za slučajevе smrti ili bolesti, ali radnici u takvим slučajevima imaju pravo na potpore, kao i jednokratnu novčanu naknadu za slučajevе otklanjanja posljedica elementarne nepogode. Zahtjev za ove potpore radnik upućuje Odjelu ljudskih potencijala, a o odobrenju zahtjeva odlučuje Uprava.

Dostojanstvo radnika

Pravilnik o radu HBOR-a prepoznaće pojmove: dostojanstvo radnika - uznemiravanje i spolno uznemiravanje. Članak 70. Pravilnika o radu kao osobe ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezano uz dostojanstva radnika navodi: HBOR i Direktora Sektora pravnih i općih poslova. Oni su ovlašteni zaprimati pritužbe, ispitivati pritužbe te poduzimati mjere radi sprječavanja nastavka uznemiravanja. U 2007. i 2008. godini nije podnesena niti jedna pritužba vezana uz vrijedanje dostojanstva radnika.

Zaštita osobnih podataka

HBOR prikuplja, obrađuje i koristi podatke i osobne podatke u svrhu pružanja bankovnih i drugih finansijskih usluga na koje je ovlašten. Svi podaci i osobni podaci koji su dani HBOR-u zaštićeni su kao osobito povjerljivi podaci sukladno Zakonu o bankama, Zakonu o zaštiti osobnih podataka i drugim odgovarajućim propisima. HBOR uspostavlja i vodi evidencije zbirki osobnih podataka, a informacije o evidencijama dostavlja Agenciji za zaštitu osobnih podataka (AZOP). Agencija objedinjuje evidencije u Središnjem registru evidencija osobnih podataka, a koji registar je dostupan javnosti.

Povreda privatnosti klijenta

HBOR nije zaprimio niti jednu pritužbu u vezi s povredom privatnosti klijenata ili gubitkom osobnih podataka klijenata.

Zaštita na radu i zdravlje radnika

Pravilnikom o zaštiti na radu utvrđena je organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu, prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika poslodavca i radnika. Poslove zaštite na radu u HBOR-u obavlja Odbor za zaštitu na radu u sastavu:

- Predsjednik odbora (ovlaštenik poslodavca)
- Povjerenik radnika za zaštitu na radu
- Doktor specijalist medicine rada
- Stručnjak za zaštitu na radu

Pravilnik o zaštiti na radu i Upute o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti objavljeni su na Intranet stranicama i izvješeni na oglasnim pločama. HBOR jednom godišnje upućuje Državnom inspektoratu, Odsjeku za nadzor u području zaštite na radu Godišnji izvještaj o ozljedama i profesionalnim oboljenjima radnika na radu.

Tablica 11. Ozlijedeni radnici

godina	Broj ozlijedjenih radnika	Izgubljeni radni dani
2007.	2	42
2008.	2	122

HBOR SPORT

Sportsko društvo HBORSPORT osnovano je 2001. godine s ciljem održavanja i podizanja zdravlja, radne i duhovne sposobnosti članova društva- zaposlenika HBOR-a. Članom Društva može biti svaki radnik HBOR-a koji prihvati Statut društva, a članstvo može biti aktivno, podupiruće ili počasno. Od osnutka, ukupni broj članova kontinuirano raste, pa je 2008. godine društvo brojilo 101 člana. Društvo za svoje aktivne članove, tijekom godine, omogućava korištenje sadržaja sportsko-rekreativnog centra i rekreativnog plivanja. Društvo je tijekom 2007. organiziralo održavanje predavanja i dijagnostičkog pregleda osteoporoze kojima je prisustvovalo 42 člana. Malonogometna momčad HBOR-a sudjeluje u malonogometnim i košarkaškim natjecanjima zagrebačkih poduzeća, a dio članova predstavlja banku na „Bankarskim igrama“ - godišnjim sportskim susretima radnika banaka Republike Hrvatske“.

DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA

HBOR podupire napore Republike Hrvatske u suzbijanju korupcije i protivi se svim oblicima korupcijskog ponašanja. Razumijemo negativne posljedice kojima se korupcija odražava na gospodarski razvoj društva.

U 2007. i 2008. godini u HBOR-u nisu zabilježeni slučajevi korupcije niti je bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije. Istovremeno, nije bilo riješenih sporova u korist ili na štetu HBOR-a.

Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama

Sve informacije u vezi s uvjetima kreditiranja, općim uvjetima poslovanja te kontakt osobama dostupne su na Internet stranicama HBOR-a. Programi i programske leci mogu se dobiti i u prostorijama HBOR-a u Zagrebu te u područnim uredima. Za davanje dodatnih stručnih informacija vezano uz područje kreditiranja i osiguranja ovlašteni su zaposlenici koji rade na tim poslovima. Od 2005. godine u HBOR-u je imenovana osoba za informiranje te ustrojen katalog informacija koji sadrži pregled svih informacija kojeg HBOR u svom djelokrugu rada posjeduje. Tijekom godine, o svim bitnim promjenama ili novostima u poslovanju objavljaju se priopćenja za javnost. Redovito se objavljaju godišnja finansijska izvješća s izvješćima nezavisne revizije. Jednom godišnjem državnom uredu za upravu dostavlja se Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama.

U 2007. godini HBOR je obilježio 15. godinu poslovanja nizom aktivnosti. Provodila se akcija „15 radionica za 15 godina“ u sklopu koje su održavane radionice i okrugli stolovi diljem Republike Hrvatske s ciljem lakšeg pristupa informacijama o mogućnostima korištenja HBOR-ovih programa.

Obrazovanje za poduzetništvo

Od 2001. godine u okviru programa kreditiranja: Početnici (izravno kreditiranje), a u suradnji s Deutsche Investition und Entwicklungsgesellschaft m.b.H (DEG), HBOR organizira obrazovanje poduzetnika početnika održavanjem seminara za poduzetnike početnike. Pohađanje i uspješan završetak ovog seminara predviđen je za podnošenje zahtjeva za kredit po ovom programu kreditiranja. Kako bi se potencijalnim poduzetnicima nadalje olakšao pristup seminarima, HBOR 2006. godine započinje suradnju na projektu MINGORP „Obrazovanje za poduzetništvo“, pa izvođenje seminara preuzimaju obrazovne i partnerske institucije širom Hrvatske. U 2008. godini projekt MINGORP „Obrazovanje za poduzetništvo“ HBOR se obvezao sufinancirati s određenim iznosom sredstava. Popis izvođača seminara objavljen je na web stranici HBOR-a i MINGORP.

Zaštita i sprječavanje pranja novca

Slijedom Zakona o sprječavanju pranja novca i odredbi HBOR-ovog Pravilnika o sprječavanju pranja novca, HBOR provodi mjere dužne pažnje i obavlja praćenja transakcija i aktivnosti klijenata radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca. U razdoblju od 2007.-2008. godine osobe ovlaštene za provođenje mjera zaštite od pranja novca pružale su zaposlenicima savjetodavnu i praktičnu pomoć u konkretnim poslovnim situacijama, te držale interne edukacije. HBOR jednom godišnje izvješćuje Ured za sprječavanje pranja novca te odgovara na eventualne upite. Istovremeno, HBOR-ovim inozemnim korespondentima odgovarano je na upite o unutarnjoj strategiji, procedurama i primjeni zakonskih direktiva s područja pranja novca.

Javna nabava

HBOR je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, pa robu, radove i usluge za potrebe poslovanja nabavlja isključivo sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi. Ovisno o karakteristikama predmeta nabave i njegovo ukupnoj vrijednosti za razdoblje od 12 mjeseci ili duže, HBOR provodi različite postupke javne nabave od kojih najčešće otvoreni postupak javne nabave u kojem se poziv na nadmetanje objavljuje u elektroničkom oglasniku javne nabave Narodnih Novina Republike Hrvatske. Izvješće o javnoj nabavi HBOR dostavlja svake godine, do 31. ožujka za prethodnu godinu, tijelu nadležnom za sustav javne nabave (trenutno Uprava za sustav javne nabave pri Ministarstvu gospodarstva rada i poduzetništva).

Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika

Od 2007. godine timske aktivnosti unutar godišnjih druženja zaposlenika dobivaju humanitarni karakter. U humanitarnoj akciji pod nazivom „Teče i teče, teče jedan slap“ 160 zaposlenika je oličilo unutrašnjost područne škole „Zagorje“ u Gornjem Zagorju u okolini Ogulina te oslikalo zid u školskom dvorištu. Istovremeno, školi su donirana računala i pripadajuća oprema te uređen informatički kabinet.

Dobrovoljnom akcijom sakupljanja knjiga prikupljene su i donirane knjige za školsku knjižnicu. Ovakav način provođenja timskih aktivnosti, kroz društveno koristan rad, nastavljen je i 2008. godine. Humanitarnom akcijom pod nazivom „I najmanje dobro djelo usrećuje duh i tijelo“ 115 zaposlenika HBOR-a je u domu Crvenog Križa na Sljemenu pripremilo 700 obroka te 500 paketa s osnovnim živežnim namirnicama. Obroci su podijeljeni korisnicima kuhinje Crvenog križa, a paketi socijalno ugroženim građanima grada Zagreba koji se nalaze u evidenciji Crvenog križa.

KAZALO SADRŽAJA GRI

Kazalo GRI	Broj stranice	Načelo UNGC
1. Strategija i analiza		
1.1. Izjava Predsjednika Uprave	3	
1.2. Opis ključnih utjecaja, rizika i prilika	12	
2. Organizacijski profil		
2.1. Ime organizacije	4	
2.2. Primarne robne marke, proizvodi i/ili usluge	7-9	
2.3. Operativna struktura organizacije, uključujući glavne odjele tvrtke kćeri, podružnice, zajednička ulaganja i druge tvrtke u vlasništvu.	4	
2.4. Sjedište organizacije	4	
2.5. Broj zemalja u kojima organizacija djeluje i imena onih zemalja u kojima se odvijaju glavne djelatnosti ili one koje su posebno relevantne za pitanja održivosti obuhvaćena izvješćem.	4	
2.6. Struktura vlasničkih odnosa	4	
2.7. Tržišta na kojima organizacija posluje (uključujući geografsku strukturu, sektore unutar kojih posluje i vrste kupaca/korisnika).	4	
2.8. Veličina organizacije koja izvještava	6	
2.9. Značajne promjene za vrijeme izvještajnog razdoblja s obzirom na veličinu, strukturu ili vlasništvo	Nije relevantno	
2.10. Nagrade primljene u izvještajnom razdoblju	Nema informacija	
3. Parametri izvješća		
3.1. Izvještajno razdoblje	11	
3.2. Datum zadnjeg prethodnog izvješća	11	
3.3. Izvještajni ciklus (godišnji, dvogodišnji itd.).	11	
3.4. Kontakt osoba zadužena za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem	33	
3.5. Proces za definiranje sadržaja izvješća	11	
3.6. Granica izvješća	11	
3.7. Ograničenje opsega ili granice izvješća	11	
3.8. Osnova za izvještavanje o tvrtkama nastalim zajedničkim ulaganjima, podružnicama, zakupljenim objektima, djelatnostima povjerenima vanjskim izvršiteljima i drugim subjektima koji mogu znatno utjecati na usporedivost između različitih izvještajnih razdoblja i/ili između različitih organizacija.	Nije relevantno	
3.9. Tehnike mjerjenja podataka i osnove za izračune, uključujući pretpostavke i tehnike na kojima počivaju procjene, primjenjuje kod primjene pokazatelja i drugih informacija u izvješću.	Nema informacije	
3.10. Objašnjenje učinka svake prepravljene informacije iznesene u prijašnjim izvješćima te razlozi za takvu prepravku	Nije relevantno	
3.11. Značajne promjene u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja s obzirom na opseg i granicu izvješća ili metode mjerjenja primjenjene u izvješću.	11	
3.12. Kazalo sadržaja GRI	29-31	
3.13. Verifikacija	Nema informacije	
4. Upravljanje, obveze i uključenost		
4.1. Upravljačka struktura organizacije	5	
4.2. Neovisnost predsjednika izvršnog tijela	Nije primjenjivo u HR	
4.3. Nezavisni članovi izvršne strukture organizacije	Nije primjenjivo u HR	
4.4. Mechanizmi za davanje preporuka ili smjernica nadzornom odboru od strane dioničara i zaposlenika	24	
4.5. Povezanost naknada članovima najvišeg tijela upravljanja, višim i izvršnim menadžerima i učinku organizacija	Nema informacije	
4.6. Postojeće procedure unutar najvišeg tijela upravljanja kojima se osigurava izbjegavanje sukoba interesa	Nema informacije	
4.7. Procesi određivanja kvalifikacija i stručnosti članova najvišeg tijela upravljanja glede strateškog usmjeravanja organizacije vezanog uz ekonomsku, okolišnu i društvena pitanja	Nema informacije	
4.8. Izjave o misiji ili vrijednotama, interno razvijeni kodeksi ponašanja te načela važna za ekonomski, okolišni ili društveni učinku, kao i status njihove provedbe	Nema informacije	
4.9. Postupci najvišeg tijela upravljanja za nadgledanje upravljanja ekonomskim okolišnim i društvenim učinkom, uključujući značajne rizike i prilike te pridržavanje ili poštovanje međunarodno prihvaćenih standarda, kodeksa ponašanja i načela.	Nema informacije	
4.10. Procesi ocjenjivanja učinaka najvišeg tijela upravljanja u pogledu ekonomskog, okolišnog i društvenog učinka.	Nema informacije	
4.11. Pristup načelu opreznosti	Nema informacije	7
4.12. Ekonomске, okolišne i društvene povelje, načela ili druge inicijative	13,16	
4.13. Clanstva u udruženjima	10	
4.14. Popis dioničkih skupina	11	
4.15. Osnova za određivanje i odabir dionika za sudjelovanje	11	
4.16. Pristupi sudjelovanju dionika	11	
4.17. Ključne teme i zabrinutosti dionika	Nema informacije	
5. Pristup upravljanju i pokazatelji učinka		
POKAZATELJI EKONOMSKOG UČINKA		
Ekonomski učinak		
EC1. Izravna, stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	6	
EC2. Financijske posljedice te drugi rizici i prilike vezani uz klimatske promjene	Nema informacije	7
EC3. Obveze organizacije koje se odnose na definirani mirovinski plan	20	
EC4. Značajna financijska pomoć primljena od vlade	Nema informacije	

	Tržišna prisutnost		
EC6.	Domaći dobavljači	Nema informacije	
EC7.	Zapošljavanje domaće radne snage	Nije relevantno	
	Neizravni ekonomski utjecaji		
EC8.	Infrastrukturna ulaganja radi stvaranja koristi za opće dobro	9	
	OKOLIŠNI POKAZATELJI UČINKA		
	Materijali		
EN1.	Upotrijebljeni materijali prema težini ili obujmu	Nema informacije	
EN2.	Postotak upotrijebljenog materijala koji je reciklirani ulazni materijal	Nema informacije	
	Energija		
EN3.	Izravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	17	8
EN4.	Neizravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	17	8
EN6.	Inicijative za stvaranje energetski učinkovitih proizvoda i usluga ili proizvoda i usluga zasnovanih na obnovljivoj energiji, te smanjenje potreba za energijom kao rezultat tih inicijativa	14-17	9
EN7.	Inicijative za smanjenje neizravne potrošnje energije i ostvarena smanjenja	17	8, 9
	Voda		
EN8.	Ukupno crpljenje vode po izvoru	Nema informacije	
	Biološka raznolikost		
EN11.	Biološka raznolikost: Korištenje zemljišta na zaštićenim područjima	Nije relevantno	
EN12.	Utjecaj djelatnosti na biološku raznolikost u zaštićenim područjima	Nije relevantno	
	Emisije, otpadne vode i otpad		
EN16.	Ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini	Nema informacije	
EN17.	Druge relevantne neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini	Nema informacije	
EN19.	Emisije tvari koje uništavaju ozon prema težini	Nema informacije	
EN20.	NOx, SOx i druge značajne emisije u zrak prema vrsti i težini	Nema informacije	
EN21.	Ukupno ispuštanje vode prema kakovći i odredištu	Nije relevantno	
EN22.	Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi zbrinjavanja	19	8
EN23.	Ukupan broj i obujam znatnih izljevanja	Nije relevantno	
	Proizvodi i usluge		
EN26.	Inicijative za ublažavanje utjecaja na okoliš, opseg ublažavanja utjecaja	14-19	8, 9
EN27.	Preuzeti prodani proizvodi i njihova ambalaža	Nije relevantno	
	Pridržavanje propisa		
EN28.	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja propisa	Nema	8
	POKAZATELJI RADNIH ODNOSA I DOSTOJNOG RADA		
	Zapošljavanje		
LA1.	Radna snaga prema vrsti zaposlenja, ugovora o zapošljavanju i regiji	21-22	
LA2.	Fluktuacija zaposlenika prema dobroj skupini, spolu i regiji	23	6
	Odnosi zaposlenika i menadžmenta		
LA4.	Zaposlenici obuhvaćeni kolektivnim ugovorima	25	1,3
LA5.	Najmanje razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u poslovanju	Nema informacije	
	Zdravlje i sigurnost na radu		
LA6.	Zastupljenost ukupne radne snage u formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja	24, 26	
LA7.	Stopa ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i smrtnih slučajeva	26	
LA8.	Zdravstveni programi	26	
	Obuka i obrazovanje		
LA10.	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika	Nema informacije	
LA11.	Programi za stjecanje vještina i cijeloživotno učenje	23	
LA12.	Ocjena radnog učinka i individualnog razvoja	24	
	Raznolikost i jednake mogućnosti		
LA13.	Sastav upravljačkih tijela te struktura zaposlenika	Nema informacije	
LA14.	Omjer osnovne plaće muškaraca i žena prema kategoriji zaposlenika	Nema informacije	
	POKAZATELJI UČINKA LJUDSKIH PRAVA		
	Prakse ulaganja i nabave		
HR1.	Ugovori o značajnim ulaganjima koji sadrže stavke o ljudskim pravima ili analitičkom pregledu (screening)	Nema informacije	2
HR2.	Značajni dobavljači i podugovarači podvrgnuti analitičkom pregledu	Nema informacije	2
	Nediskriminacija		
HR4.	Slučajevi diskriminacije i poduzete mjere	25	1, 6
HR5.	Ugrožavanje ostvarivanja prava na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja i mjere za podupiranje tih prava	25	1, 3
	Dječji rad		
HR6.	Slučajevi dječjeg rada i poduzete mjere za sprječavanje	13	1,5
	Prisilni i obvezni rad		
HR7.	Slučajevi prisilnog ili obveznog rada i poduzete mjere za sprječavanje	13	1,4
	Sigurnosne prakse		
HR8.	Postotak zaštitarskog osoblja obuhvaćenog obukom o politikama ili postupcima organizacije u vezi s aspektima ljudskih prava koji su relevantni za djelatnosti.	Nema informacije	2
	POKAZATELJI DRUŠTVENOG UČINKA		
	Zajednica		
SO1.	Programi kojima se procjenjuje ili upravlja utjecajima poslovnih djelatnosti na zajednice	Nema informacije	
	Korupcija		
SO2.	Poslovne jedinice podvrgнутne analizi korupcijskog rizika	Nema informacije	
SO3.	Zaposlenici obuhvaćeni obukom o antikorupcijskim politikama postupcima	Nema informacije	
SO4.	Mjere poduzete kao odgovor na slučajeve korupcije	27	10
	Javna politika		
SO5.	Stajališta organizacije vezane uz javne politike i lobiranje	4, 12, 27	10
	Pridržavanje propisa		
SO8.	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja zakona i propisa	Nema	

POKAZATELJI UČINKA ODGOVORNOSTI ZA PROIZVOD			
	Zdravlje i sigurnost kupaca		
PR1	Sigurnost proizvoda	Nema informacija	
	Informacije i oznake na proizvodima i uslugama		
PR3	Podaci o proizvodi i uslugama	www.hbor.hr	8
	Marketinške komunikacije		
PR6	Programi za poštovanje zakona, standarda i dobrovoljnih kodeksa	Nema informacija	
	Poštivanje privatnosti kupaca		
PR8	Pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca ili gubitku osobnih podataka o kupcu	26	
	Pridržavanje propisa		
PR9	Novčane kazne za nepridržavanje zakona i propisa koji se tiču ponude i upotrebe proizvoda i usluga	Nema	

Ključni pokazatelji-crno
Dodatni pokazatelji - sivo

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

AZOP	Agencija za zaštitu osobnih podataka
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe (Council of Europe Development Bank)
DEG	Njemačka razvojna banka (Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft)
DOP	Društveno odgovorno poslovanje
EAPB	Europska udruga javnih banaka (European Association of Public Banks)
EBRD	Europska banka za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
EIB	Europska investicijska banka (European Investment Bank)
EIF	Europski investicijski fond (European Investment Fund)
EUR	Euro
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
GEF	Globalni fond za okoliš (Global Environment Facility)
GRI	Globalna inicijativa za izvještavanje (Global Reporting Initiative)
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (International Bank for Reconstruction and Development)
KfW	Njemačka kreditna banka za obnovu (Kreditanstalt für Wiederaufbau)
KN	Kuna
MINGORP	Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva Republike Hrvatske
MZOPU	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Republike Hrvatske
MSP	malo i srednje poduzetništvo
OIE	Obnovljivi izvori energije
PHARE	Prepristupna pomoć Europske unije iz programa PHARE (Pologne et Hongrie - Aide à la Restructuration Economique)
RH	Republika Hrvatska
SAPARD	Prepristupna pomoć Europske unije iz programa SAPARD (Special pre-accession Assistance for Agriculture and Rural Development)
UNEP FI	Program Ujedinjenih naroda za okoliš – Financijska inicijativa (United Nations Environment Programme Finance Initiative)
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj (United Nations Development Programme)
UNGC	Svjetski sporazum (UN Global Compact)
USD	Američki dolar (United States Dollar)

Podatke prikazane u Izvješću o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2007.-2008. prikupili su članovi DOP radne skupine HBOR-a.

Kontakti u HBOR-u zaduženi za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem:

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Ured Uprave

Petar Mandić, Predstojnik Ureda Uprave

Maja Rajačić, DOP radna skupina

**Strossmayerov trg 9
10000 Zagreb
Hrvatska**

**e-mail: dop@hbor.hr
web: hbor.hr**